

Euroopan talousnäkymät

1. Missä mennään?
2. Mistä lähdettiin liikkeelle?
3. Mikä meni pieleen?
4. Minkälaisen rahaliiton haluamme?
5. Mitä tulisi tehdä nyt?
6. Onko Suomi kärsinyt EMU-jäsenyydestä?
7. Mikä on todennäköinen skenaario?

1. Missä mennään?

- *rahoitusmarkkinoiden romahdus* on lähellä
- olemme talouden *taantum* kynnyksellä
- poliittiset *vastakkainasettelut* ovat voimistumassa
- NB: meneillään on itseään toteuttava luottamuksen puute, kriisin eskaloitumisen estäminen vaatii merkittäviä muutoksia nyt vallitsevaan asetelmaan

2. EMU on taustaltaan ja tavoitteiltaan taloudellinen mutta ennen kaikkea poliittinen projekti

© ullstein bild - Sverre Simon

← EMU

SAAKO PELÄTÄ?

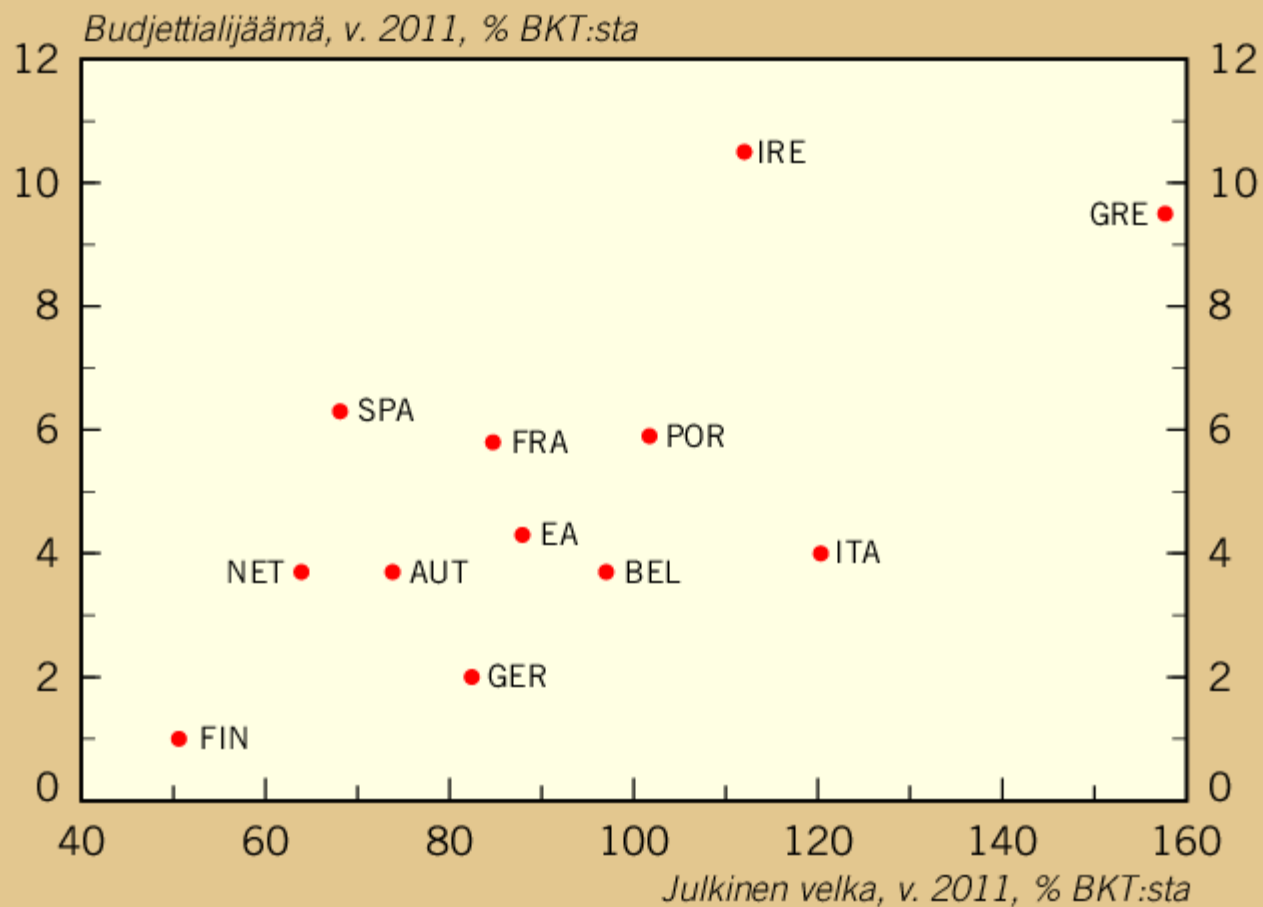

3. Mikä meni pieleen?

- liian iso EMU: kumulatiivinen *erkaantuminen* eri poluille
- VKS: sitä ei noudatettu
- *no bail out rule*: sitä ei operatinalisoitu
- *valtionlainojen riskittömyys*: sitä ei mietitty
- *pankit*: stressitestaamisessa ja pääomittamisessa vitkasteltiin
- *päätöksenteko*: too little too late
- päätöksenteon *kommunikointi*: kakofonia

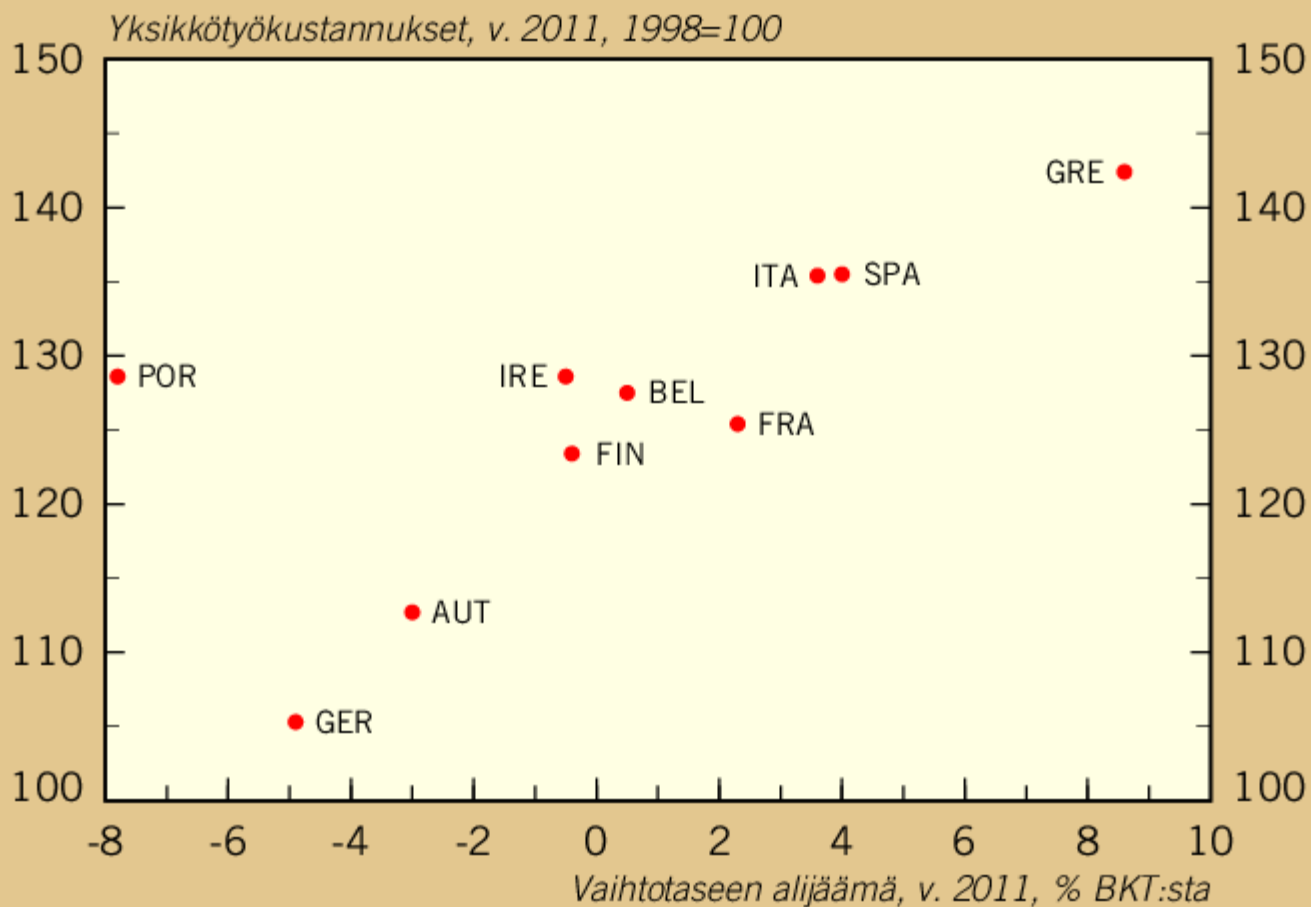

Julkisen talouden rahoitus

Kilpailukyky ja vaihtotase

Taustalla olevat geneeriset ongelmat

- *deficit bias*: valtioiden taipumus liialliseen velkaantumiseen
- *finansialisaatio*: rahoitusjärjestelmän taipumus ylilyönteihin + haavoittuvuus + too big to fail
- päätöksenteon *dilemma*: global ekonomi men lokal politik

4. Minkälaisen rahaliiton haluamme?

- *Saksan malli*: juridisesti vahvasti sitova budjettikuri + EVM velkajärjestelyjen toteuttamiseksi tarvittaessa
- *Ranskan malli*: yhteisvastuuta EKP:n tai eurobondien kautta
- *Synteesi*: sekä että (fiscal union)
- *Vaihtoehtoinen visio*: banking union (pankkien säätely, valvonta, talletusvakuutus ja kriisinhallinta yhteisötasolle)
- NB: pitkän tähtäimen visiot eivät ratkaise akuuttia ongelmaa, (mutta kytkentä vision ja kriisihallinnan välillä voi löytyä EKP:n kautta)

EMU:n kulkusuunnan osalta voi korostaa

- a) jäsenmaiden budjettikurin vahvistamista eri keinoin
- b) no bailout-säännön operationalisointia (ERVV ja EVM)
- c) yhteisvastuuta ja fiskaalisen/poliittisen integraation syventämistä (esim. eurobondit)
- d) pankkipolitiikan ”federalisointia”

Rahaliiton tulevaisuuden skenaarioita

Euroalueen talouspolitiikassa

**yhteisvastuulla on
merkittävä rooli**

**oma vastuu
korostuu vahvasti**

Euroalueen yhteisiä
pelisääntöjä ja päätöksiä
sovelletaan

lepususti

1. Tulonsiirtounioni

2. Konkurssiunioni

tiukasti

3. Poliittinen unioni

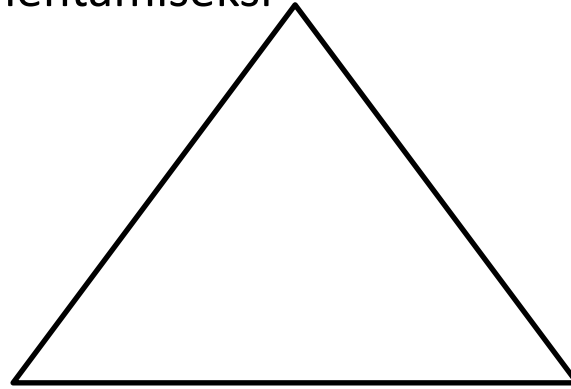
4. Maastricht-unioni

5. Akuutin kriisin torjunta vaatii

- a) tarvittavaa sopeutusta edistävää talouspolitiikkaa (ml. hevoskuuri kriisimaissa)
- b) valikoivasti velkajärjestelyä (ainakin Kreikka)
- c) runsain mitoin tilapäistä tukirahoitusta (EKP)

Euroalueen velkakriisi: mitä tulee tehdä?

Hevoskuuri kriisimaissa budjettivajeen
pienentämiseksi

Velkajärjestely taakan
keventämiseksi

Tukirahoitusta ajan
ostamiseksi

- + toimenpiteitä talouskasvun vauhdittamiseksi
- + toimia pankkijärjestelmän vahvistamiseksi

21/12/2014 search4idrawwhin469

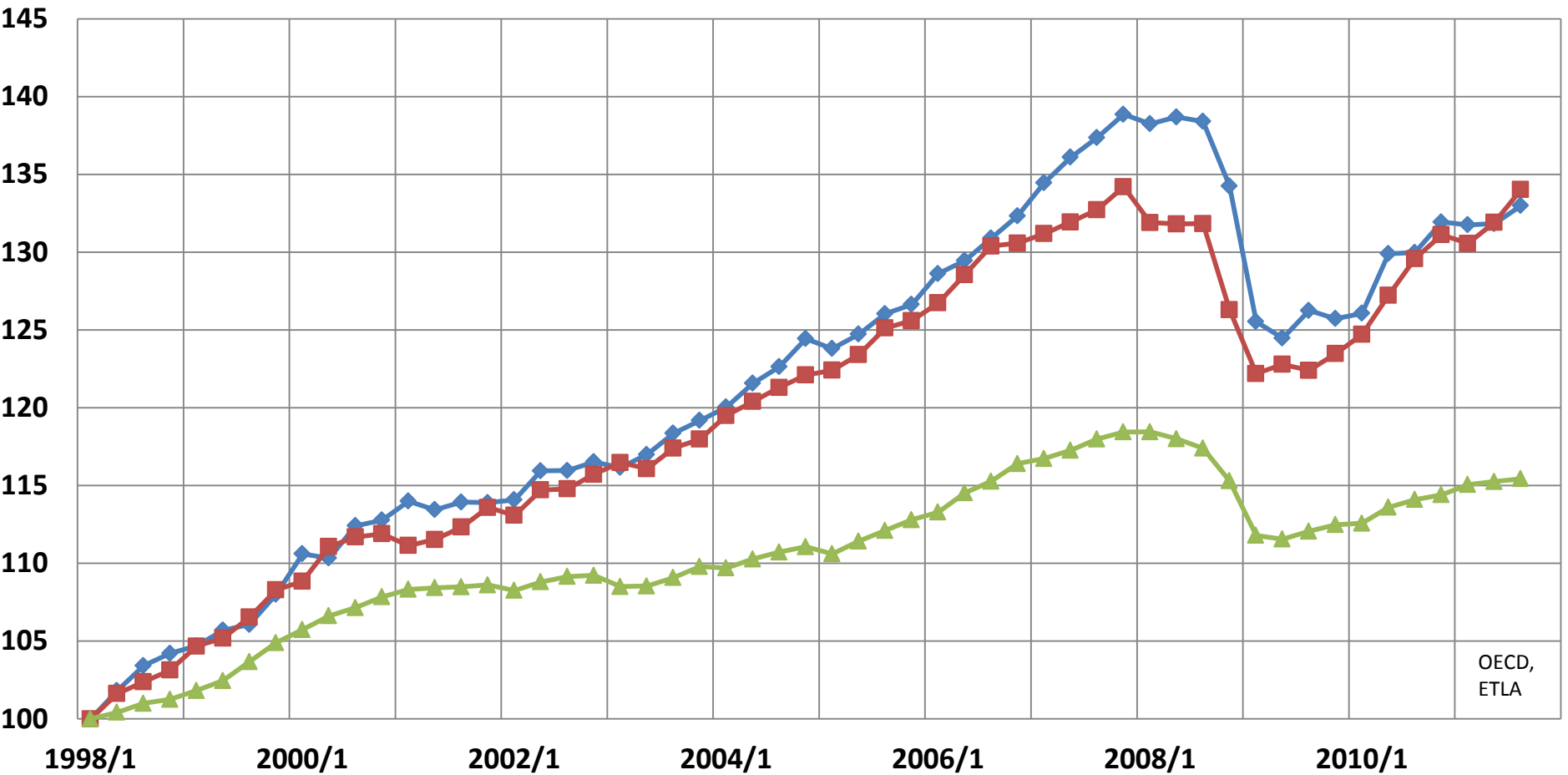
© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

6. Suomi ei ole EMU-jäsenyydestä kärsinyt ja eurolla on edelleen kansalaisten kannatus (niin Suomessa kuin muissa euromaissa)

BKT:n määrä per asukas

Indeksi, 1998/1=100

—◆— Suomi —■— Ruotsi —▲— Euroalue

OECD,
ETLA

Mitä mieltä eurosta? (syksy 2011)

	Puolesta	Vastaan	Netto¹	Nettomuutos²
Saksa	66	29	37	+6
Hollanti	71	26	45	-5
Itävalta	58	36	22	-9
Suomi	71	26	45	-11
Belgia	80	19	61	-3
Ranska	63	32	31	-11
Espanja	63	30	33	-1
Italia	57	29	28	-13
Portugali	54	32	22	+12
Kreikka	75	20	55	+31
Irlanti	78	14	64	-1
Ruotsi	23	74	-51	-23
Tanska	29	69	-40	-27
UK	15	80	-75	-13

¹ Puolesta – vastaan saldo.

² Saldon muutos edellisestä barometrasta.

Lähde: Komission Eurobarometri 76.

7. Uskottavin skenaario edessä olevasta on "muddling through"

- EMU:n sortuminen olisi taloudellinen ja poliittinen katastrofi
- riittävin toimenpitein se on vältettävissä
- poliittinen sitoutuminen projektiin on edelleen vahvaa

Euroalueen velkakriisi – yhteenveto

1. Euro on paitsi taloudellinen paljolti myös poliittinen projekti (taustaltaan ja tavoitteiltaan)
2. Euro on (nykymuodossaan) valuutta vailla valtiota
3. Euroaluetta uhkaavat pankkikriisi, taantuma, vastakkainasettelut
4. Euroalueen velkakriisin taustalla on erilaisia syitä: geneerisiä ongelmia, EMUn valuvikoja ja toimeenpanon erehdyksiä
5. Suomen talous ei ole kärsinyt EMU-jäsenyydestä
6. Suomalaiset eivät halua luopua eurosta
7. Rahaliiton kulkusuunnassa voi korostaa no bailout-säännän terävöittämistä, budjettikuria, yhteisvastuuta ja pankkitoiminnan ”federalisointia”
8. Akuutin kriisin hallintaan saaminen edellyttää a) kriisivaltioilta uskottavia sopeutusohjelmia, b) heikkojen pankkien pääomittamista/lopettamista ja c) tilapäistä tukirahoitusta
9. Euroalueen ongelmat ovat ajan mittaan voitettavissa jos/kun virheistä otetaan oppia, valuviat korjataan ja poliittinen tahto on vahvaa
10. Euron kaatumisen seuraukset olisivat murheellisia

